

ÚT 2-1.222

Utak geotechnikai tervezésének általános szabályai

Földmunkák technológiája és minőségbiztosítása - - segít-e az útügyi műszaki előírás ?

Oszetzky László

Laboratórium vezető

Központi Laboratórium,

Technológiai Igazgatóság

Oszetzky.Laszlo@colashun.hu

1/8

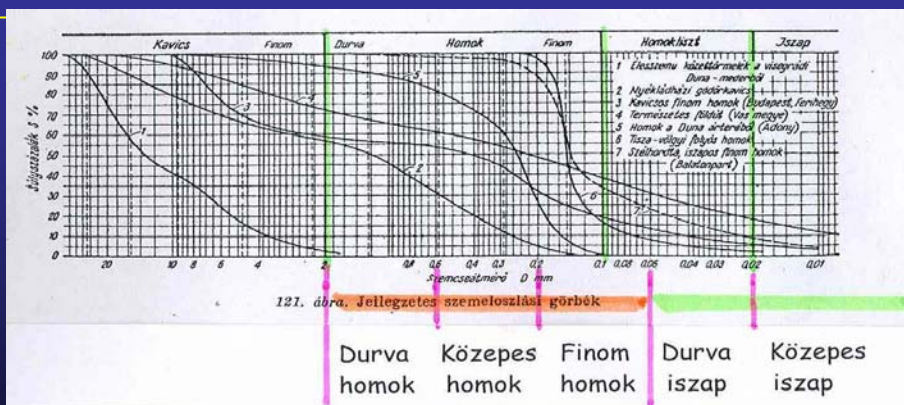
4.2 Földműanyagok osztályozása, minősítése 4.1. táblázat (54. oldal)

Szemcsecsoport	Szemcsefrakció	Jelölés	Szemcseméret mm
Nagyon durva	Kötőmb	LBo	> 630
	Görgeteg	Bo	200 – 630
	Macskakő	Co	63 – 200
Durva	Kavicsok	<i>Gr</i>	2,0 – 63
	Durva kavics	CGr	20 – 63
	Közepes kavics	MGr	6,3 – 20
	Apró kavics	FGr	2,0 – 6,3
	Homokok	<i>Sa</i>	0,063 – 2,0
	Durva homok	CSa	0,63 – 2,0
	Közepes homok	MSa	0,20 – 0,63
	Finom homok	FSa	0,063 – 0,20
	Finom	Iszapok	<i>Si</i>
Durva iszap		CSi	0,020 – 0,063
Közepes iszap		MSi	0,0063 – 0,020
Finom iszap		FSi	0,0020 – 0,0063
Agyag		CI	≤ 0,002

2/8

A korábbi megnevezést tartalmazó táblázat:

Homokliszt: a magyarországi felszíni talajösszetétel ~ kb. 30 %-a

Más előírások: MSZ ENV 1907-1 Nemzeti Alkalmazási Dokumentum

- **A talajok megnevezésének nehézsége az új előírás szerint.**

- **Mindenki ugyanazt értse egy talaj megnevezés alatt !!!**

3/8

4.2.2.2 A talajok minősítése a földműanyagként való általános alkalmasság szerint

M-3 Megfelelő földműanyagként minősítendő

- a durva szemcsésű, $S_{0,063} \leq 5\%$ jellemzőjű talajok, ha $3 \leq Cu < 6$ és szemeloszlásuk hiányos,
- a vegyes szemcsésű, $5 \leq S_{0,063} \leq 15\%$ jellemzőjű talajok (iszapos és/vagy agyagos kavicsok és/vagy homokok), ha szemeloszlásuk hiányos,
- a vegyes szemcsésű, $15 \leq S_{0,063} \leq 40\%$ (és $IP \leq 10\%$) jellemzőjű talajok (erősen iszapos és/vagy agyagos kavicsok és/vagy homokok), ha $8 \leq w \leq 18\%$,
- a finom szemcsésű talajok, $10 < IP \leq 25\%$ jellemzőjű talajok, ha $10 \leq w \leq 20\%$,
- a mállásra nem hajlamos, kissé változó szemeloszlású közettörmelékek, ha legnagyobb szemcseméretük nem nagyobb 200 mm-nél.

M-4 Elfogadható földműanyagként minősítendő

- a durva szemcsésű, kissé szerves talajok, ha $Cu > 3$,
- finom szemcsésű a $25 < IP \leq 40\%$ jellemzőjű talajok, ha $12 \leq w \leq 24\%$,
- a mállásra nem hajlamos, kissé változó szemeloszlású közettörmelékek.

Agyag talaj !!! Minden korlátozás nélkül építhető talaj belőle !

legnagyobb szemcseméretük nem nagyobb 520 mm-nél.

4/8

4.3.4.2 A felső földmű-rész tömörségi követelményei (73. oldal)

Egyéb követelmény híján a felső földmű-részre a következő tömörségi értékeket kell előírni:

a töltést tetején és a bevágás termett talaján (a védőréteg alatt)

$Trp \geq 93$ %,

a tükörszinten (felső földmű-rész, a védőréteg tetején) $Trp \geq 96$

%

a megadott értékek 2 %-os növelése szükséges, ha a szemcsés talaj esetén $1,75 < \rho_{dmax} < 1,85$ g/cm³, vagy ha a $20 < IP < 30$ % jellemzőjű kötött talaj esetén a levegőtérfogat (ℓ) a tömörítés után $\ell < 12$ %

Az alkalmazás végső megítéléséhez és a tömörítés tervezéséhez legyen próbabeírás a 4.4.2 szerint

.... PROCTOR ???

5/8

4.5 Földművek minőségellenőrzési terve

4.5.1.1 A tömörségellenőrzés terve (87. oldal)

A tömörségmérés gyakoriságára az autópályák, autóutak és főutak esetében a következő ajánlható:

- a töltéstest ellenőrzésére 1 mérés 100 m hossza és 0,5 m rétegvastagságra,
ill. legfeljebb 1000 m³-re,
- a felső zóna ellenőrzésére 1 mérés 50 m hossza és 0,5 m rétegvastagságra,
ill. legfeljebb 1000 m²-re,
- hát- és előtöltések ellenőrzésére 1 mérés 250 m³-re,
- rátöltések ellenőrzésére 1 mérés 500 m²-re,
- padkák és elválasztósávok ellenőrzésére 1 mérés oldalanként 500 m hossza,
ill. legfeljebb 1000 m²-re,
- visszatöltések ellenőrzésére 1 mérés 100 m hossza és 1,0 m mélységenként.

Egyéb közutak esetében e vizsgálat szám fele, az alárendelt utak, kerékpárutak,

4.5.1.3 A tömörségi fok megállapítása és minősítése

A tömörség a tömörségi fok átlagából és szórásából statisztikai értékeléssel a következőképpen minősíthető: az előírt T tömörségi fok Δ túréssel teljesül, ha az elért tömörség n mintaszámmal megállapított átlagos értékével és s_T szórásával teljesül a következő egyenlőtlenség

$$T - \Delta \leq \bar{T} - 1,28 \cdot \sqrt{\frac{1}{n} + 1} \cdot s_T$$

A Δ negatív túrés értéke 3% lehet, vagy a tervező ennél szigorúbb előírást is adhat.

Egyszerűsített eljárást alkalmazva akkor lehet elfogadni a tömörséget, ha a megállapított értékek legfeljebb 10 %-a kisebb az előírtnál, ám azok is a Δ túrésen belül vannak.

- 10 db mérés
- 9 db ≥ 97 %
- 1 db < 97 % , de az is > 94 %

7/8

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!**

8/8